

กรุงเทพธุรกิจ ทัศนะจากผู้อ่าน

● กิติพงษ์ พร้อมวงค์

ผอ.สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

อัปเดต

เม็ดเงินวิจัยไทยปี62



ผลการสำรวจตัวเลขค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาในปี 2562 ที่ได้จัดทำร่วมกับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) พบมีมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น 193,072 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.14 ของจีดีพี เติบโตขึ้นร้อยละ 5.9 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แบ่งเป็นการลงทุนของภาคเอกชน 149,244 ล้านบาท (ร้อยละ 77) และการลงทุนของภาครัฐ 43,828 ล้านบาท (ร้อยละ 23)

ซึ่งการลงทุนของภาคเอกชนจะเกิดผลกับเศรษฐกิจเป็นหลัก ส่วนภาครัฐจะเน้นไปที่การลงทุนการวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) ในปีที่ผ่านมาเน้นการศึกษาวิจัยใน 4 เรื่องหลัก คือ Quantum Technology, Space Science & Technology, High Energy Physics และ Molecular Biology

เมื่อแบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนวิจัยและพัฒนาสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1.อุตสาหกรรมอาหาร 32,321 ล้านบาท โดยลงทุนก่อสร้างศูนย์นวัตกรรมอาหาร การวิจัยและพัฒนาการนำวัตถุดิบเหลือใช้มาทำการเพิ่มมูลค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ

2.อุตสาหกรรมปิโตรเลียมและปิโตรเคมี 11,958 ล้านบาท เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์และกระบวนการเดิมเพื่อเพิ่มผลผลิต ลดค่าใช้จ่ายหรือสร้างผลลัพธ์อื่น ๆ ตลอดจนมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน Scale up

3.บริการด้านการเงินและประกันภัย 11,579 ล้านบาท โดยมีการวิจัยและพัฒนา Mobile Banking Platform และพัฒนาระบบการทำธุรกรรมออนไลน์ให้ทันสมัย

สำหรับจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา ในปี 2562 ที่ทำงาน

เทียบเท่าเดิมเวลา 166,788 คน/ปี คิดเป็นสัดส่วน 25 คนต่อประชากร 10,000 คน/ปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 4.6 และในปี 2570 ตั้งเป้าหมายให้อยู่ในสัดส่วน 40 คนต่อประชากร 10,000 คน/ปี

ในอนาคตอันใกล้นี้ การคลี่คลายของการแพร่ระบาดของโควิด-19 มีผลต่อการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในประเทศ หากสถานการณ์คลี่คลายเร็ว ภาคเอกชนจะกลับมาลงทุนเร็ว ภาคบริการ การท่องเที่ยว ต้องมีการปรับตัว มีเรื่องสุขภาพเข้ามาเกี่ยวข้อง และจากแรงกดดันของการทำธุรกิจและการตลาด จะยิ่งหนุนให้ต้องมีการทำวิจัย ส่วนในสาขาอาหาร ต้องให้ความสำคัญกับการทำเรื่องอาหารปลอดภัย การขนส่ง การผลิตอาหารสดไปถึงมือผู้บริโภค โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพด้านอุตสาหกรรมการผลิต ต้องหันมาใช้ Automation และ AI มากขึ้น ส่งผลให้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศน้อยลง

ในช่วงหลังปี 2565-2566 แนวทางในการผลักดันให้ตัวเลขการวิจัยและการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นได้ในภาพรวมคือ 1.กองทุนต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย เป็นต้น

2.แรงจูงใจทางด้านภาษี โดยหลักการคือให้บริษัทใหญ่ๆ ที่ต้องการเห็นนวัตกรรมในประเทศจะบริจาคเงินเข้ากองทุนนวัตกรรมของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แล้วนำยอดเงินนั้นไปขอสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากรกรมสรรพากร โดยสามารถยกเว้นภาษีได้ 2 เท่า และเงินที่อยู่ในกองทุนนี้จะเอาไปส่งเสริมกลุ่มเอสเอ็มอี เพื่อให้ผู้ประกอบการรายเล็กได้กับบริษัทใหญ่ รัฐบาล รวมถึงตลาดทั้งในประเทศและตลาดโลกได้ 3.การปรับหรือ ปลดล็อกโมเดลเชิงบูรณาการหรือกฎหมาย ให้การสนับสนุนทุนวิจัยทำได้ง่ายขึ้น สามารถสนับสนุนทุนให้กับภาคเอกชนได้โดยตรง ในลักษณะของการทำ Matching Fund

สอวช. ยังคงเชื่อมั่นว่าประเทศไทยจะสามารถไปถึงเป้าหมายการลงทุนวิจัยและพัฒนาในปี 2570 ที่ร้อยละ 2 ต่อจีดีพีได้อย่างแน่นอน เนื่องจากภาคเอกชนไทยเก่งและมีกำลังเพียงพอที่จะขับเคลื่อนไปสู่จุดนั้น เมื่อเข้าสู่การแข่งขันที่ต้องอยู่บนฐานนวัตกรรม ภาคเอกชนต้องมาร่วมกันกับรัฐบาลในการขับเคลื่อน เชื่อว่าเรามีศักยภาพมากพอ

นอกจากนี้ยังมั่นใจว่ามหาวิทยาลัยไทยในด้านวิชาการไม่แพ้มหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีหลายอย่างที่เรากำลังทำตัวเอง โดยเฉพาะ Bio-based หรือเรื่องอาหาร สุขภาพ ที่ประเทศไทยมีศักยภาพทัดเทียมหลายประเทศ